

ПРАЦЯ

ОДИНОКА УКРАїнська ЧАСОПИСЬ У БРАЗИЛІЇ

Виходить кожного четверга о 8-й год. рано.

ВИДАЄ: ВИДАВНИЧА СПІЛКА.

„ПРАЦЯ“

Український просвітно-економічний тижневик у Бразилії.

ПЕРЕДПЛАТА У БРАЗИЛІЇ:

Річно 8\$ піврічно 5\$
 Для Галичини 2.50 дол.
 Для України 36 руб.
 Для п. Америки 2.50 дол.
 Для Канади 2.50 дол.
 Для Аргентини 6 пез.

„PRACIA“

Jornal semanal para os Uk-
 rainos no Brazil.
 Publica-se em Prudentopolis
 às Quintas Feiras.

Дрібні оголошення по 100 рс.
 від стиха. Більші по 200 рс. За
 всякі оголошення платиться з
 гори.

PRACIA

Prudentopolis —:— Parana

Ми України до скопу
 В нас є сила Розавів!

Не розлучать нас пі море,
 Пі межі чужих країв. Гімн ам. Укр.

СКЛАДАЙТЕ ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ І ЗАКРІПЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ ГАЛИЦЬКОЇ ДЕРЖАВИ

Українці в Бразилії!

Не перший раз, але однак з повним довірем відзиваємось до Вас Українці в Бразилії і Аргентині, щоб і ми прилучились до помочі нашому правительству. Не будьмо глухими на сю просьбу, але поможім, що можем. Пригадаймо собі се, як то наші вороги були щедрі для свого правительства. В Бразилії проживає Поляків не много більше, як Українців. Ну, а кілька то они зложили на свою позичку? Щедро они клали, хоть много тепер жалус, але всеж таки поперли своє правительство. Крім сего, сі Поляки наші відвічні вороги, зібрали гарну суму на інші свої ціли. Сиплять Ляшки во лиш одинокі мільрейси, але навіть сотки, щоб будувати ляцьку державу на українській землі, щоб годувати розбишацьке своє військо, щоб годувати грабіжників жандармів, щоб збудувати панщину на Українців. Тому берім примір від наших

ворогів, бо ціль наша то не як Ляхів, а ціль свята видобути рідну батьківщину з ярма гірш татарського, ярма ляцького. Збираймо і шлім нашу лепту. Если кому за тяжко слати на згадану адресу просим слати до Редакції «Праці» Редакція віддасть головному комітетови, а сей віддішле представництву.

Нас Українців в Бразилії і Аргентині мож начислити 50 тисяч. Най кожний зложить, що лиш зможе а виїде гарна сума.

До сего часу, щосьмо вже вчинили? Проситьсє знова ІІІ. Комітетових «Українського Дня», щоб взялись до сего діла. Гроші шліть: Redacção «Pracia» Prudentopolis, або банком:

DIPLOMATIC REPRESENTATIVE of GALICIA
 Financial Department
 1901 Columbia Road N. W.
 Washington D. C. — AMERICA
 Всякі звіти в сім ділі проситьсє слати до Редакції «Праці».

образ, який там бачила є такий страшний, що нема слів аби описати.

Вона переїхала з Москви просторонь 2.000 верств. Ідучи поїздом. Каленіна в навіщені голодом околиці. Міста, села громади, а в особенности приюти сиріт представляли страшний вид. В однім приміром приюті для сиріт, де було 480 дітей, триста вмерло з голоду прочі були так вже ослаблені, що не могли устояти на ногах. По всіх усюдах бачилося довгі сірі лінії виголожденного народа, що покинув свої села, мандрував сам не знаючи куди, в надії, що хоть найде трохи зеленої трави, щоб нею заспокоїти свій голод.

До такого страшного стану довело Самарщину три роки большекицького панування.

Мережковський оповістив лист.

Мережковський оповістив лист до німецького письменника Гавтмана, в яким є такі слова: Ви вірите Горкому (що просить хліба для голодних)? Він найгірший ворог українського народу. Заки не повалиться большевиків, не можна з того припадає на Францію 1,500-

не славословіє Пілсудському за його безсоромну грабіж української землі.

Всіх українців під поліційний догляд.

До польської державної поліції в повітах Східної Галичини розіслано обіжник з підписом повітових командатів, де наказує місцевій поліції скласти «спис духовенства й учительства української народности з докладними відомостями цих місцевостей, де ті особи виконують свої обовязки чи мешкають». В списі мусять бути подані відомости про політичну орієнтацію кожної особи, приналежність до політичної партії і інші «характеристичні ціхи», лояльність до польської держави, матеріальне і родинне становище, і в якій мірі склонна та чи инша особа до навязання «угодових зносин».

Сумна статистика.

Бюро праці оголошує статистику воєнних інвалідів, яка дає нам сумний образ злочинів війни. Воєнних інвалідів є близько 6,000,000 з того припадає на Францію 1,500-

Відні большевики.

Політики большевицького прави-

ли, що большевики від довшого часу переводять концентрацію війська на їх границях.

рейс, але навіть сотки, щоб будувати ляцьку державу на українській землі, щоб годувати розбишацьке своє військо, щоб годувати грабіжників жандармів, щоб збудувати панщину на Українцях. Тому берім примір від наших

FIVE of GALICIA
Financial Department
1901 Columbia Road N. W.
Washington D. C. — AMERICA

Всякі звіти в сім ділі просять ся елати до Редакції «Праці».

Бідні большевики.

Політики большевицького правителства стали робити раз дуже много галасу, заявляючи, що сусідні з Росією републики лагодяться на ню напасти. Большевики найбільше цього боються, що рівночасно має наступати напад всіх незалежних републик від Румунії до Фінляндії з вибухом повстання проти большевицького в самій Росії.

Притокою до цього побоювання є це, що всі сумежні з Росією републики переслали до Москви спільний протест проти большевицької агітації і вмішування в їх справи. Особливо острый протест переслала Фінляндія і Естонія, які заяви-

ли, що большевики від довшого часу переводять концентрацію війська на їх границях.

Большевики в свою оборону заявляють, що вони зівсім не мають вже ніякої армії (що за бещельна жидівська брехня — Прим. Ред.) та що зівсім не мають на меті цієї зими починати війну на сході Європи.

Страшний голод і нужда в Самарі.

Бесі Бетті, американська кореспондентка, прибула тут з навіщених голодом околиць понад Волгою. Вона бездротною телеграмою повідомляє американські часописі, що

Мережковський оповістив лист.

Мережковський оповістив лист до німецького письменника Гавтмана, в яким є такі слова: Ви вірите Горкому (що просить хліба для голодних)? Він найгірший ворог українського народу. Заки не повалиться большевиків, не можна голодним мільонам допомогти так само, як повішеному, заки його ший не увільниться від стричка. Купка злочинців убиває великий нарід, а всі інші народи або вмивають руки або ще помагають убійникам. Ви не бачите за безвстидними слізми Горкого хитрого усміху Леніна? Він хоче тільки своїх прокормити, а інших далі держати під батогом голоду й цькувати голодну Росію проти ситої Росії. Але це вже остання гра. — Про цей лист Мережковського можна усяко думати, якби не те, що той чоловік оповістив свого часу осоруж-

динне становище, і в якій мірі склюнна та чи інша особа до навязання „угодових зносин“.

Сумна статистика.

Бюро праці оголошує статистику воєнних інвалідів, яка дає нам сумний образ злочинів війни. Воєнних інвалідів є близько 6,000,000 з того припадає на Францію 1,500,000 на Англію 1,200,000, на Італію 570,000, на Польщу 320,000, Зєднені Держави північної Америки мають 246,000 інвалідів, Чехословаччина 176,000, Австрія 164,000, стільких Сербія, а Канада й Румунія близько 85,000, а найменше Бельгія 40,000.

Плебісцит.

Магістрат міста Бібрки зарядив плебісцит. Переводить його секретар магістрату в цей спосіб, що при конскрипції запитує міщан: „Чи хцеце належиць до Польські, чи

В. Злотопопець.

Син України.

ІСТОРИЧНА ПОВІСТЬ В ТРЬОХ ЧАСТИНАХ.

(Дальше).

— »Хто я?« повторив він, гордо підводячи голову. — »Я сотник Наливайко! Той, в чий роду не було відступників. Той, діти якого криваву спокуту склали за ренегатів і зрадників зiomіж українського народу!«

— »Але ж ти хто?« з невимовною огидою продовжував він, і погрозою задунав відгомін цих слів під високим склепінням.

— »Віступник! Ренегат! Кість з коєти нашої, кров з крови нашої і... Дих! Запроданець гнобителів-чужинців... Я не прошу твоєї ласки, недоляшкуну, я плюю на тебе, гадинно!«

— »Гей, варто!« задихаючись скрикнув Ярема, мимохіть одступаючи й жахливо затулюючи руками опльоване обличчя від зору мученика, що мов вогнем пік відступника.

— »Тремти ж, ренегате!« з диким здорядством скрикнув тоді сотник. — і впаде проклята Польща! Притули вухо землі! Слухай-но! — Земля гуде од тупоту коней: то Хмельницький іде!... Що тремити? Мішися на лиці?

— Тремти ж, ренегате!...«

Тут якраз убігла до сали варга й попотягла сотника. Але ще кілька разів він вирвався.

— »Горе Юдам! Горе відступникам!« дико лунав тоді по салих його здорядний голос...

Сотника Наливайка замордували Ляхи тої ж ночі...

Про мученицьку смерть батька дізнався Микола в своєму селі від нового пан-отця. Старий священник іще на початку Хмельниччини зібрав на сілі все парубоцтво й з хрестом в одній руці, з шаблею в другій, — пішов вигонити зайд із Рідної Землі. Од священника дізнався Микола й про смерть матері: туга за синами та чоловіком укоротила її віку.

Смутний вислухав Микола оповідання пан-отця. Погім пішов на цвинтар і аж до пізнього вечора нерухомий, мовчазний, у безмірнім жалю, перебув над дорогою могилою. Перед ним уставали діточі літа й мов живу бачив Микола матусю, а в ушах все брєніли її скорбні слова: — »І ти йдеш... останній...«

А коли виходив із цвинтаря, відчув, що нічо вже тепер не звизув його з рідним селом.

— »Піду у світ-за-очі,« подумав він.

— »Мушу виконати до кінця батьківсь-

кий заповіт. І то вже треба спокутувати великий, хоч і невольний гріх, що не брав я участі у великих війнах з Ляхами за самоетійність.«

І він пішов до пан-отця й попросив забрати всемайно, хату й ґрунт на спрїт козаків, що полягли в боях за незалежність. А сам, того ж таки дня, виїхав до Вінниці, щоб вступити до полку славетного Богуня.

І ще як мандрував Микола через Європу, постать Богуня притягала його з непереможною силою.

Це був той Богун, що з лицарською одвертістю не допускав ніяких угод з ворогом України, не раз накликаючи на себе гнів самого Гетьмана.

Це був той Богун, що на Генеральній Раді в Переяславі гостро виступав проти Хмельницького, за спілку з Москвинами. А коли прот. Гурський в імені митрополити й духовництва всеї України палко застерігав Раду від спілки з некультурною Московщиною, це був полковник Богун, що привселюдно скрикнув:

— »Слухай, Висока Радо, і ти, Гетьмане! Правду пан-отець та владика кажути: горе й руйні принесє Україні оця злука. Буде тоді каяти, та не буде вже воріття. Не намовляй же, Гетьмане, народ до ненавної злуки, бо відповідь дає перед Праведням Богом!«

А коли таки за порадою Хмельницького, вирішено було скласти спілку, з Москвинами, це був Богун, що зламавши свою шаблю, кинув її Гетьманові під ноги.

І спалахнув гнівом Богдан, та здержався. Нікому б здається не подарував цей зневаги, але ж на Богуня, що не раз рятував Україну, не звелася рука.

А Богун пробував усеї той нещасний день — 8 січня р. 1654 — мовчазний та суворий, немов бачучи вже в сніговій імлі напроорокувані ним Україні біди. Один раз тільки в Соборі заблиз йому в очах вогник надії. Він почув зухвалу відповідь череватого московського посла Бутурліна, коли Гетьман звелів тому заприсягтися в імени Московщини на вірність союзові.

— »Наш гасударь самодержец і нікаму не присагаєт: гасударю феріть нада на слово. Ефто ти, гетман, должон ему присягнути.«

А другий Москвин додав учительним тоном:

— А тебе, гетман, а гасударьовой прїге і гафаріть то не гоже.

І спалахнув од цієї мови Гетьман. Богуніві здалося, що була така мить коли Хмельницький міг навіть ударити московського посла й тільки пошана до святого міста його здоржала. Повернувшись зненацька спиною до Москвинів, Гетьман виїшов із церкви. А коли проходив він поуз

до України? Люде звичайно або відказуються від відповіді або безрадні заявляють: „Прошу пана ми Русини“. За це кидається на них о. Стахурскі з вуличними лайками „Але гадай, бо ці в писк дам“, а далі грозить наложенням грошевої гривни такими методами розпочинає бобрецьке староство плебісцит.

ЗВИНЕННЯ ЛЬВІВСЬКОГО НАМІСНИЦТВА.

Генеральний делегат розіслав до всіх урядів, підчинених намісництву, комунікат, в якому повідомляє що з днем 1. вересня ц. р. перестав існувати львівське намісництво, а на його місце входять в життя як влади II. інстанції воєвідські уряди в Кракові, Львові, Тернополі і Станиславові.

ЩЕ ОДНА АВТОНОМІЯ ДЛЯ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ.

„Нова Реформа“ доносить від осіб що стоять близько польського міністерства внутрішніх справ, що на основі введення 1. вересня воєвідств, мається випрацювати проект широкої автономії для двох воєвідств у Східній Галичині. Як це воєвідства та як має виглядати ця нова автономія, згаданий часопис не подає.

СТРАЙК ЗАЛІЗНИЧНИКІВ В ПОЛЬЩІ.

Страйковий рух поширюється на ціле Помор'я. Познаньські залізничники заявляють, що в разі милітаризації залізничників буде проклямований генеральний страйк. Страйк обняв усі поморські лінії. В полудневому напрямі страйк дійшов до Лодзі. В страйку стоїть 20.000 людей.

50.000 ДІТЕЙ ДЕННО ДІСТАЄ ЇСТИ В ПЕТРОГРАДІ.

З Риги доносять що на початку вересня відчинено там першу американську кухню, в якій дістає поживу около 50.000 дітей. Американці зарядили лікарські оглядини всіх дітей в Петрограді від трьох до тринацяти літ в ціли провірення, котрі діти мають діставати на самперед поживу.

симюк з Голов повіт Косів, оставивши жінку і трое діточок. Так живеться горожанам Сх. Галичини яка є під суверенністю Антанти вже третій рік.

КОНЦЕНТРАЦІЯ ВЕЛИКИХ БОЛЬШЕВИЦЬКИХ СИЛ НА РУМУНСЬКІЙ ГРАНИЦІ.

УПС. повідомляє зі Львова: Втікачі, які прибули тут з Бесарабії, оповідають що большевики стягнули велику силу військ на румунську границу Румунські влади роблять приготування, аби відперти большевиків, котрі наміряються вдертися на румунську область. Командант військ Молдавії, генерал Цадік обняв командування над скріпленими румунськими граничними військами.

ПРОГОЛОШЕННЯ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ В БЕСАРАБІЇ.

УПС. повідомляє зі Львова: Румунські влади, з огляду на те, що большевики грозять вдертися на румунську область, проголосили стан військовий в Румунії.

НОТА РУМУНІЇ ДО МОСКВИ.

УПС. повідомляє з Черновець: Тому, що в останнім часі дуже часто траплялося, що озброєні большевицькі відділи перейшли румунську границу і напали на граничні пости румунські влади рішилися звернутись з острою нотою до Москви, щоби звернути увагу совітській Росії на наслідки, які потягнуть за собою провокації зі сторони Росії.

ВЖЕ І НА ЧЕРВОНУ АРМІЮ НЕ МОЖНА СПУСТИТИСЯ.

УПС. повідомляє зі Львова: В однім з повідомлень політичного відділу Ісполкома жалується про вороже відношення червоної армії до совітського правительства. 64% червоних солдатів опираються розпорядженням правительства поміж ними відома армія Буденного і відділа балтійської і чорноморської фльоти. Червоні солдати не хотять бути знаряддями проти нових повстань. Противно переходять вони дуже часто до повстанців і об'єднань.

серпня с. р. таке про мандрівку голодних: Така мандрівка може статися джерелом домашньої війни. З'явлення голодного мешканця з над Волги в ситім сибірським селі не може наситити його. 20 міліонів населення не може вмирати з голоду, як це було в давніх часах, селяни, відорвані від своєї землі, стають легко бандитами, будуть дикі ексцеси, може виникнути ситуації, де трудно буде помочи.

ПОВСТАННЯ ЧЕРВОНОАРМЕЙЦІВ.

УПС. повідомляє зі Львова: В Орлі повстав 78-й піший полк і заарештував своїх комісарів. Совітська влада, яка прибула з Москви здавила повстання, обезброїла солдат і заарештувала ватажків повстання.

РОСПАД ЧЕРВОНОЇ АРМІЇ.

УПС. повідомляє зі Львова: Командант генерал Волох, командант школи червоних командантів в Харкові, котрий був один з найздібніших червоних офіцерів утік до повстанців і оперує тепер на чолі великої повстанчої групи в Полтавщині. З ним утікло багато учнів з харківської школи.

ВЕЛИКА ДЕМОРАЛІЗАЦІЯ В КОМУНІСТИЧНІЙ ПАРТІЇ.

УПС. повідомляє з Варшави: Задля великого голоду і епідемії, які обняли цілу совітську Росію, в комуністичній партії настала цілковита дезорганізація, щоб припинити зростаючу деморалізацію. Большевики призначили на термін між 1. серпня та 1. жовтня „загальну чистку та перевірку партії“.

ГОЛОД НА ЛІКИ ТА ГРОШІ.

УПС. повідомляє: Через брак ліків в Одесі та брак грошей для розплати персоналу, совітська влада зачинила 16 аптек з 22, що досі функціонували.

СТЕКЛОВ ПРО ГОЛОД В СОВІТській РОСІЇ.

УПС. повідомляє з Риги: Стеклов в одній статті писав про голод в Росії.

стей належить: Астрахан, Царицин, Саратов, Самара, Симбірськ, Чуватська область, два повіти губернії Уфа, чотири повіти губернії Вятка.

ЩО ДІЄТЬСЯ В КОСІВЩИНІ.]

По селах в Косівщині страшенні відносини. Все що найгірше вийшло на верх та тероризує і так прибитий народ. В громаді Кобака яка числить 5.000 душ самих Українців урядує накинений комісар Поляк (присланий). В Старих Кутах вїт п. Лукаш Томюк — за останніх двох літ допустився тільки надужити, що кождий хто просе це знає, питає звідки тільки відваги та злоби збирається в людині? Усі скарги з поданням фактів та достовірних свідків, за які за австрійських часів сейчас суспендовано і засаджено в тюрму остають без успіху, бо за панським попихачем стоїть всевладний „повітовий маршалок“. Ходять слухи, що мається тепер поділити поділ на райони і в одній такій частині установити згаданого панського чурмандатором над вїтами.

Шкільництво занедбане. В місті Кутах, де Поляків ледво 1/5 усього населення на 18 учителів є тільки 1 ук. учителька та 1. жид. Прочі 16 се Поляки. Сталого управителя Українця усунено. Місцевому парохови, котрий сповняв обовязки катехита, заборонено вступ до школи. Переведено характеристичний поділ дітей на „католиків і жидів“. Назви Українців чи Русинів не існують. Діти насильно мусять учитися польської релігії та молитов. Дивно тільки, що батьки, які в Кутах мають себе за всезнайків, таке насильство терплять. За часів австрійських існували тут 4 класи чисто українські, так звані „паралельки“. Тепер їх звинено, а всякі заходи о їх віднову не остають без успіху.

Американську кухню, з якої користало 320 українських дітей замкнуто в дружині його бандитів.

ку вересня відчинено там першу американську кухню, в якій дістає поживу около 50.000 дітей. Американці зарядили лікарські оглядини всіх дітей в Петрограді від трех до тринадцяти літ в цілі провірення, котрі діти мають діставати на самперед поживу.

ВЕЛИКА БИТВА В ХІНАХ.

Телеграми сповіщають, що в околиці Ішанг ведеться велика битва поміж військом північного, центрального правительства і військом північного центрального правительства і військом полудневих провінцій які хотять відірватися. Мало впасти около 10.000 людей по обох сторонах.

СКАТОВАНІЙ ЛЯЦЬКИМИ КАТАМИ.

Скатований ляцькими катами помер в 34 роки життя Дмитро Мак-

порядженням правительства поміж ними відома армія Буденного і відділа балтійської і чорноморської фльоти. Червоні солдати не хотять бути знарядами проти нових повстань. Противно переходять вони дуже часто до повстанців і убивають своїх командантів.

ГРАБУЮТЬ ДО КРАЮ.

УПС. повідомляє: „Глос Росії“ приносить вістку, що проф. Чеко-рулькуш зробив совітському правительству пропозицію, перенести великі фабрики цукру з України до Сибіру і розпочати вже тепер систематично переселення українських цукрових робітників. Плян той прийнято в совітських колах дуже радо.

ГРОЗЯЧА АНАРХІЯ.

УПС. повідомляє: Московська „Правда“ пише в числі 171 з 5.

СТЕКЛОВ ПРО ГОЛОД В СОВІТСЬКІЙ РОСІЇ.

УПС. повідомляє з Риги: Стеклов в однім артикулі в „Ізвістіях“ покликає російське селянство до помочі. Без помочі стане на довгий час країною нужди. Стеклов констатує, що також і в рядах комуністів можна зауважити брак відваги і страх перед тяжким завданням, яке їм приходить тепер сповняти, тому много членів утікає з партії.

ФАКТИЧНІ ОБЛАСТІ ГОЛОДУ.

УПС. повідомляє з Риги: Центральний Виконавчий Комітет ви-числює в однім із своїх розпоряджень області, які з огляду на великий неврожай повинні бути звільнені від податків. До тих обла-

стації функціонували.

заходи о їх віднову не остають без успіху. Американську кухню, з якої користало 320 українських дітей замінено, а причиною сього, безпорядки та надужиття в відділі польським, який в наслідок скарг по переведеній ревізії опечатано.

На терені повіту зістало було досить залізничного матеріалу з колейки, яку побудували Москалі в Вижниць у гори. Тепер цей матеріал вивезено в глуб Польщі.

Щоб ратувати заниділе життя повіту пороблено заходи над основаньям Горожанського Комітету. Мимо сього, що придержуванося усіх формальностей, помимо численних ургенсів, справа, яка тягнеться вже пів року, не увінчалася успіхом.

Доріжня в Косівщині неімовірно велика ціни місцеві переви-

гогуна, тому почулися невразні слова: — »Так, так: дикіці від бісурмен... з брехливих уст імече азійська зрада« ...

Кілька часу перебув отоді Богун між острахом та надією. Аколи зявився на решті полковник Тетеря й сказавши послам, що Гетьман заслаб і доручив йому та всій старшині підписати умову, Богун зблід на лиці. Щось наче стогін вирвалось йому зі сціплених зубів. Мов божевільний вибіг він із церкви, впав на коня й зо всім полком вирушив на своє Побожжя.

Отакий був полковник Богун, під корогвою якого мав битися Микола.

Не помилувався, ой не помилувався Богун! — Москвини зрадили Україну. Уся їхня поміч підчас україно-польської війни була нечуваним, азійським лицяміррям. Москвини не хотіли визволення України. А року 1653 (якраз рік повороту Микола до Європи), Московщина злигалася потай з Польщею й заключила з нею умову. Вільні союз, щоб не допустили седнання всіх українських земель та поділання їх потім проміж себе.

Гетьман був годі якраз слабкий, але дізнавшис про московсько-польські таємні переговори, негайно вирушив до Вільні послів і від України, та Москвини не вродилися допустити їх на засідання. За-

кілька день наші послі довідалися, що зрадлива Московщина склала вже з Ляхами союз проти України...

Биті тугою вернулися вони до Чигрини й з розпачливим криком:

— »Пропали ми, батьку! Москва за-продала нас Ляхам!« кинулися Богданові о ніг.

Мов громом побитий захитався недужий Гетьман і непритомний опустився на руки свого джурі. Перелякані послі кинулися давати Батькові поміч. А коли він очутився, жаль до подвійно засмучених послів стиснув йому серце.

— »Не журіться, дітки!« слабом голосом розважав своїх бойових товаришів тяжко недужий Гетьман. — »Не проковтне нас ненажерлива Москва! Найдемо собі вірніщих — незрадливих спільників.«

Далі він не міг одначе говорити й знову втратив притомність. Московська зрада заподіяла недужому Богданові ту слабість, яка поклала його передчасно в домсенину.

Про це все дізнався Микола вже підчас перебування в Вінницькому полку. І тому він добре розумів, що не про заокеанські кольонії треба тепера думати в Україні, але ж про те, як одієч дати двом ворожим сусідам.

Тяжким болем одбилася чутка про сла-

бість Гетьмана в кожному українським серці...

Геніяльний Богдан, і тільки він один, міг урятувати Україну та ввести її яко рівнорядного члена в сімю європейских держав. І він розуміючи це, вже на смертному ліжку розтікається думками, як одієч дати ворогам і де знайти собі нових спільників...

І він їх таки знайшов! Супроти польсько-московського союзу геніяльний Гетьман виставив україно-шведо-сємьгородську коаліцію. Хмельницький вирішив із лиця землі змести Московинів Ляхів!

Року 1627, з півночі подібно почали наступати Шведки, з заходу йшов семьгородський князь Юрій Ракочій, у Чигрині, готовий до походу, з 30.000 військом стояв полковник Жданович.

І серед цього війська найкращу єотню вів сотник Микола Наллвайко!

Ждали тільки гетьманського наказу рушати. І Гетьман виїшов. Був страшенно блідий, але зявився до своїх дітей, щоб перед походом востаннє могли глянути Батькові з очі. І Микола вперше побачив Великого Гетьмана зблизька. Не чув зрада його тихого, слабого голоса, але серцем зрозумів промову. А вкінці, коли сталевим полиском блиснула Гетьманові же хоч одне слово!... І він зупинився очі й на Північ вказала владна рука, захлинаючись од рідань, немов чекаючи щось незнане виїшло в Миколіну душу. Стільки владі й мідні було в гетьмансь-

ким наказі, що Микола відчув, як заланими ставали ризи воляків, як на його очах виростають ім орліні крила. А коли залізною стобою рушило військо, Микола здалося, що від одного тупоту в руні обернеться ненавпекя Московщина!

Не судилося Миколі битися під корогвами Хмельницького...

Не минуло й двох тижнів, як орліні крила підгяла страшна звістка: не стало Великого Богдана...

Сумно гудуть дзвони в Суботові, журне в Чигирині дзвонять, туга пішла по українській землі: в домовину кладуть Великого Богдана. І кожне відчуває цю страшну втрату, кожне знає, ой знає — в домовину кладуть долю Вітчизни... І діти України з німім запитом і відчаєм дивляться на труну, немов востаннє шукаючи в мертвого Богдана поради й оборони. Та не було вже від нього ні віповіді, ні поради, й передчуття чогось страшного поняло душі.

— Що буде? Що буде? бліднучи й тремлячи думає юрба. І зненацька серед отаких мовчазних занятаь розітнувся роззначливий голос військового канцеляриста Самійла Зірки.

— »Озвися до нас Батьку! Промови!... І він зупинився од рідань, немов чекаючи від Богдана останнього слова. Та не було вже од побіжчика ні відповіді, ні поради...

сшають ціни львівські. Кукурудзяна мука коштує 8.000—9.000 марок за 1 кіл. І годі її дістати, бо границя буковинська щільно замкнена. Дерево так на опал як і на матеріал, не зважаючи що сеж лісиста околиця, платиться дорожче чим в в подільських сторонах (шух дров звиж 5.000 м.). Причина, що дерево з лісів камеральних вивозять за границю.

На прикінці згадаємо про тутешню біржу, яка рівнож перевищує львівську неофіційну. Селяни, продаючи що небудь з гори застерігаються що жадають трохи марок а трохи грошей. Купна та продажі ґрунтів та хат переводиться за всякі гроші тільки не за марки.

Найновіші вісті.

Між Австрією а Уграми приходить до згоди.

В Франції в одній фабриці оружя застрайкували робітники. Причиною страйку має бути це, що Франція вивозить оружя до Польщі.

В Італії несупокій. Многі домагаються скинення з трону теперішнього короля.

Італя зажадала від Сербії, щоб ся негайно опустила територію альбанську.

В Баварії викрито заговор, маючий на цілі привернути давню монархію. Проти цього ряд не робить жадних заходів, бо має проти себе весь нарід.

Німці відкупили від Англії много кораблів торговельних, котрі Англія була забрала в часі війни.

Між Німцями і Французами приходить поволі до порозуміння. В Індіях повстання шириться з нечуваною силою.

Між Турками і Греками ведеться борба дальше.

В Північній Америці, як доносять часописи, має бути 6 мільйонів робітників без занятя.

Справа Горішнього Шлеска ще не скінчена.

Св. Отець Венедикт XV. видав писемо до єпископів польських, в котрім взиваєсь, щоб священники

опинились у пивниці. По середині цієї другої пивниці лежала домовина деревляна.

Дерево незіпсує, тільки одна дошка над головою спорохнявала. Кавалок з неї упав в діл. Через цей отвір всі пізнали, що це мощі св. Йосафата.

О. Демчук подякував Всемогучому і Предоброму Богови за лаську віднайдення св. Тіла.

З цієї причини, що ціла околиця коло Білої була тереюм страшної війни, годі було зволікати з перевезенням св. Тіла. Та крім цього треба було постаратись о особливий дозвіл перевезу мощей Святого. Для того о. Демчук казав замурувати вхід до пивниці, а сам поїхав до Галичини радитись, в яке місце мається перевести мощі.

По кількох місяцях наспів дозвіл від німецької начальної команди. Та виринула рівночасно инша трудність. Члени комісії, яку назначила Апостольська Столиця аби перевезти св. Тіло у безпечне місце, не могли їхати до Білої. Один з них, о. Плятонід Філяе, тодішний Протоігумен Чина, тяжко захорів, а инший священник не одержав дозволу їхати за границю. Німцям на фронті коло Білої не йшло так добре, як передше. Треба було чимекорше св. мощі перевезти.

Стало на тім, що о. Павло Демчук виїхав сам до Білої. Він приїхавши, сейчас казав винести Тіло св. з пивниці.

О, яке було здивування всіх, коли побачили, що тіло незіпсує. Многа-премнога сила народу впадала на коліна та славилу Божу Всеумучість і Доброту, на якій доказ гляділи тепер власними очима. Як Апостольська Столиця списала протокол при Тілі Святого в 1637 — від цього часу т. є. по 284 роках — тіло в нічім не змінилось. Зайшла тільки одна зміна, а іменно, що часть спорохнявлої дошки від домовини, на лице Святого, зробила на ньому малий знак.

Публичне виставлення Тіла Святого.

Тіло Святого було в домовині

волі, з поручення Апостольської Столиці, зібрались у Відні всі Архієреї українські і латинські з Відня і на підставі попередних звінань Апостольської Комісії, всі зізнали під присягою, що найдене Тіло є Тілом св. Йосафата Кунцевича, мученика за з'єднання церков — помершого мученичою смертю дня 12. листопада року 1624.

Най прославляється скрізь по світі, а передовсім серед українського народу Св. Великий Священномученик Йосафат!

Куритиба, в липни 1921.

З Бразилії.

Календар «Праці» невдовзі викінчиться. Просить ся слати замовлення.

В Мінас Жерайс викрито нові поклади золота.

В Рію поветав страйк робітників. Жадають більшої платні а менше роботи.

Директор почт видав розпорядження, щоби урядники почтові уважали на переписні листки та не висилали з усякими неморальними образками або подібними друкками.

Бразилія підписала угоду з Італією відносячуся що до еміграції. Міністер справ заграничних говорить, що ця угода відноситься і до інших пародностей, котрі мають замір віддатись праці при рільництві у Бразилії.

Розпорядження для визваних до військової служби у прудентополи.

Розпоряджене для визваних до служби військової в Прудентополи кап. І. Дурекий Сільва президент уряду для набору військового повідомляє, що вже укінчені суть праці епису набору військового і ті же відсилаєсь до уряду ревізійного в Куритибу з всіма документами і реклямаціями. Щоб се дійшло до відома всіх розвішуєсь

ісусу Христу" і Претивно там где школи нема, того не почуємо, а здибаєм діти на пів-дикі білі бугренята.

Слідуючої неділі по Службі Божій в Іваї, зійшлися господарі до школи і знов згодили згадану учительку на слідуючий рік. Честь їм за се! А ще більша честь буде їм коли будуть діти свої посиляти без перерви через цілий рік, бо тогди і для учительки буде лекше розділити науку і повезти після уложеної програми, і також для дітей буде лекше поняти свою задачу.

Належить ся на сім місци подяка також нашому о. парохови за їх труд, бо хоч на шкільний іспит з причини недуги не могли прибути, то за то в протягу року кільканаять разів приїздили до нашої школи навчаючи дітей катехізму, що для морального розвитку так дуже потрібне.

Дай Боже щоб наші родичі зрозуміли вагу науки та щоб ні одна українська дитина не виросла без знання своєї рідної мови, пісн і письма, щоби ні одна дитина не йшла поза школу. „В школі наша будучність“ і коли родичі зрозуміють цей клич, тоді певно доставлять свої діти на рівні з дітьми культурних народів, зроблять з них свідомих членів суспільности і дїждуться потіхи для себе і для цілого українського народу.

Ілько Нитльованців.

ДІТОЧІЙ СВІТ

СІМ ГАЙВОРОНІВ.

Давно те було. Якийсь чоловік мав сімох синів, а ні одної дочки. А хотів дуже мати. Молив, просив тай вкінци дав Бог. Прийшло на віт дівча. Красне оно було, як мильоване, але слабосиле, таке слабосиле, що три чверти до смерти. Коби хоть охрестити, а тут далеко до церкви, не донести. Що робити? Рада в раду, самому з води

В Індії поветання ширше
з нечуваною силою.

Між Турками і Греками ведеє
борба дальше.

В Північній Америці, як доно-
сять часописи, має бути 6 мільо-
нів робітників без занятя.

Справа Горінського Шлеска ще
не скінчена.

Св. Отець Бенедикт XV. видав
письмо до єпископів польських, в
котрім взиваєсь, щоб священики
жили в згоді і шанували инший
обряд. Справді вже час, щоб по-
слухали цих нашімнень Св. Отця
і то не лиш в Польщі, але й по
инших сторонах світа.

Пише «Газета Польска», що
комуністи українські у Сх. Гали-
чині ревно працюють. Дівне, що
знайшла там комуністів та що
Сх. Галичину не назвала Поль-
щею. Про те все довідалась во-
на з «Рідного Краю». Пізнав свій
свого. Нема що дивуватись!

о. Р. Криницький

Як найдено мощі св. Сщм. Йосафата?

(Конець.)

Найдене св. Тіла.

Прийшовши до церкви, треба
було вперед найти тайні сходи,
що вели у пивницю.

Та тут старець по довгих ро-
ках зблукавсь в оповіданню. По
хвилині показав инше місце, де
зроблено отвір і найдено тайні
сходи. Тут у пивниці перешука-
ли скрізь та не нашли нічого.
Робітники говорили між собою:
«Росія знать вивезла мощі у глиб
Росії».

Та по хвилині роздумування,
шукаючи завважили, що ця пив-
ниця не така широка, як церков
і що один мур зроблений інакше
як прочі. З цієї причини зробле-
но отвір в сім повітнім мурі —
та крізь отвір добачили начеб ко-
ридор. Він був закиданий камі-
ням і землею.

Мур цей розбито, з коридора
усунено каміня й землю — тоді
патрафали на инший мур, що
був мурований на спосіб першо-
го. Його розбито і всі шукаючи

ма. Як Апостольська Столиця епі-
сала протокол при Тілі Святого
в 1637 — від сього часу т. є. по
284 роках — тіло в пічім не змі-
нилось. Зайшла гільки одна зміна,
а іменно, що часть спорохняві-
лої дошки від домовини, на лице
Святого, зробила на ньому малий
знак.

Публичне виставлення Тіла Святого.

Тіло Святого було в домовині
убране в архіерейські ризи —
мітра на голові. Через два дні
Тіло Святого було виставлене до
публичного почитання. Тисячі лю-
дей тиснулись, величали Провиді-
нне Бога, що св. мощі охоронив.
Народ молився до св. Йосафата,
свого великого Покровителя. О,
цей нарід багато завдячує цьому
святому Мученикови.

Процесія на стацію.

По двох днях розголошено по
місті, що св. мощі будуть переве-
зені на стацію, а звідтам у Ав-
стрію. В означений день нечисле-
ні товпи народа залягли церков
і улиці біля церкви. Вони прила-
годили величаву процесію з Ті-
лом на залізничий дворець.

Чотирох побожних мушун не-
сли св. Тіло на плечах, а позаду
них йшов о. Павло Демчук. Він
радів у душі, що Бог йому доз-
волив дожити цього щасливого
дня.

Тіло Святого у Відні.

По 5 днях їзди т. є. 12. червня
1916 р. о. Демчук прибув з мо-
щами Святого до Відня. Тут їх
уміщено на разі в церкві св. Вар-
вари. Галичина в р. 1916 була в
непевних обставинах, там годі
було везти св. Тіло. А й тепер об-
ставини не змінились. Як Моска-
лі так і Ляхи сплямились у війні
тим, що сновнено багато свято-
татств. Так одні як і другі мог-
ли зневажити Те, що для нас Ук-
раїнців, злучених з Римом, так
дорого — нетлінне Тіло св. Му-
ченика Йосафата — Архієписко-
па Полоцького.

У Відні Тіло Святого позістане
так довго, доки Апостольська Сто-
лиця не призначить місця, де має
св. Тіло приміститись на всегда.

По повороті Митрополита Ав-
рея Шенцицького з російської не-

ської служби у прудентополи.

Розпоряджене для візваних до
служби військової в Прудентополи
кап. І. Дурекий Сільва президент
уряду для побору військового по-
відомляє, що вже укінчені суть
праці епіеу побору військового і
ті же відсилаєсь до уряду ревізій-
ного в Куритибу з всіма докумен-
тами і реклямаціями. Щоб се дій-
шло до відома всіх розвішуєсь
на головних дверох, где урядує
згаданий заряд.

Сі, котрі заміряють вносити рек-
лямації мають внести до тутей-
шого або до ревізійного уряду
до дня 31. с. м.

Іспит шкільної дівтори на кольонії
Іва.

Дня 28. вересня відбувся іспит
шкільної дівтори в кольонії Іваї
на так званій Рускій Улиці, на
„Салтиньо“.

Іспит відбувся в присутности
кількох господарів, батьків цих ді-
тей котрі учащали на науку в цім
році, до цієї школи.

Гарно було послухати, як малень-
кі школярки деклямували верши-
ки, як відспівали кілька патріотич-
них пісень! Учителька п. Анастасія
Мазурок не повстидалася, коли упо-
важані гості переглядали зошити
дітей, їх писанне, задачі рахункові,
диктати і т. и. Дівчата пр. виказа-
лися роботою вишивання і гачко-
вання.

І хотяй через недбалість декотрих
родичей, діти їх ходили до школи
тільки через кілька місяців, за так
короткій час научилися аж надспо-
дівано.

Вправді, наша школа існує без
перерви майже два роки, то хіба
з винятком кількох що на цю нау-
ку учащали без перерви майже ре-
шта мають за собою яких шість
до девять місяців.

Іспит закінчився українською пі-
нею „Не пора“. А по молитві діти
розійшлися веселі по отриманю ма-
леньких дарунків, і з надією що
за якийсь короткій час перерви, вер-
нуть знов до школи.

Ах, як тої школи потрібно. Пе-
рейдім улицю на котрій існує
школа, не здибаємо дитини котра
би нас не поздоровила чемно, че-
сним християнським звичаєм „Слава

СІМ ГАЙВОРОНІВ.

Давно те було. Якийсь чоловік
мав сімох синів, а ні одної дочки.
А хотів дуже мати. Молив, просив
тай вкінци дав Бог. Прийшло на
віт дівча. Красне оно було, як ма-
льовано, але слабосиле, таке сла-
босиле, що три чверти до смерти.
Коби хоть охрестити, а тут далеко
до церкви, не донести. Що роби-
ти? Рада в раду, самому з води
охрестити треба. Післав же він од-
ного сина по воду до керниці, а
за ним побігло і других шістьох.
Кождий хотів начерти води і стали
потручуватись і відпихати один
одного від керниці і опустили зба-
нок на дно. Падоньку! Поставали
не знати, що почати. До дому ні
один не важався вертати.

А батько дома чекає і чекає, а
їх як нема, так нема. А щож їм
там, погадав собі, певне знов десь
стали до забави і заляв із злости
„А бодайже ви гайворонами ста-
ли!“ Тай що лишень те вимовив
почув шум і кракане над головою
Поглянув у гору а тут сім гайво-
ронів, кракаючи сумно, летять.

(Далі буде).

ПОТРЕБА РОБІТНИКІВ до рубаня дере-
ва до палива, як і до залізниці і дорментів.
Плътня: від метра дерева по 1\$500 на мі-
сци (у лісі); за дормента по 1\$600 так са-
мо на місци. Знаряди робітничі привезти
зі собою. Зголошуватись до Петра Новац-
кого. Nova Galicia — Estado S-ta Catha-
riva.

— Новий лікар у Прудентополи —

Dr. ROMULO CARDILLO

Clinica medica e cirurgica

Лічить недуги мушун і женщин так внут-
рішні як і зовнішні. Приймає недужих від
8—11 год. рано і від 2—5 по полудни.

Мешкає в ринку, в домі, де мешкав Др.
Ліас.

КАВА З ФАБРИКИ

S. JOÃO

— de —

ANTONIO CANDIDO CAVALIM
Iraty — C. № 21 — Paraná.

Зайдіть, а там дістанете каву найлучшої
сорті, без домішок — ароматичного запа-
ху та і тано, як в жаднім иншим склепі.

Кривава книга.

27)

МАТЕРІАЛИ ДО ПОЛЬСЬКОЇ ІНВАЗІЇ НА УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ 1918/1919 РОКУ.

(Дальше.)

По дорозі померло внаслідок цього 5 людей. Така нагінка аж до Львова тривала 3 дні.

Катування і побої селян переходять великі границі. Приміром до села приїздить польська легіонна жандармерія, згоняє і замка до громадського уряду або до школи старців, жінок і дітей, а опісля йде в село і під покривкою шуканки за оружжям, рабу всьо, що її в руки попаде. Селян побиває нагаями, та копає ногами гірше худоби. Коли хто від тих побоїв зімліє, то відтирають його водою, а потім б'ють дальше.

І так прим. дня 7. липня 1919 перевели польські жандарми таку езекуцію в селі Германовичах, пов. Перемишль, де замкнули священика, старців жінок і дітей в громадській хаті, вирабували опісля всі хати й загороди селянські та побили нагаями селян. Наприм. Василь Паславський дістав 85 нагаїв. Іван Окарма, 70-літний старець, 35 нагаїв. Цей послідний внаслідок цих побоїв смертельно захворів. Це саме зробили Поляки в селах Якеманічі, Селиська, Негрибка, Пикуличі, Сілець, пов. Перемишль Піддуби пов. Яворів, де людям при побоях повибивано зуби й подомано ребра.

Часто жандарми входять до хати і кажуть собі давати їсти. За гостинно прийняття розтягають відтак газдиню на лаві і б'ють. Таке сталося в отсих селах: Болехівці, Михалевичі, Ганевичі, Гаї, Добрівляни, Вязовичі, Солень, Рихвичі, Колнець, Модрич, Старе село, Снятинка, Нагуевичі, Трускавець, Літиня, Унятичі, Східниця, Кропивник новий і старий, Манастирок, Літиня, Бистриця, пов. Дрогобич, і др.

Немилосерних побоїв селян та головно дітей доцускалися Поляки мало що не в кожному селі, особливо там, куди перешла ославлена ІV дивізія Александрова прим. в Станіславівському повіті: в Колодівці, в Крехівцях, в Радчу, в Підпечарах, у Вікторіві в Опришківцях і др.

Свідок Слюсар Данило розказує: Одного дня зайшов до моєї хати польський легіонер та питався, чи немаю дома ніяких військових річей. На моє заперечення, почав у хаті усе перевертати і очевидно нічого не найшов. Це його так розлютило, що кинувся на мене і почав мене сильно бити. Мою дочку, 18 літню дівчину, яка серед плачу просила його, щоби перестав надімню знущатися, вдарив так сильно в груди, що дівчина зімліла і впала на землю. Мене завів легіонер на постерунок. Там знова польські жовнярі били мене, але я вже не здавав собі справи з цього, що зі мною роблять бо з болю зімлів. В якийсь час опісля завезли мене до табору в Перемишлі на Засяння.

(Далі буде).

ПОЗІР! ПОЗІР!
УКРАЇНЦІ В ПРУДЕНТОПОЛІ І ОКОЛИЦЯ!

Теодор Савечка

отворив робітню ковальську. Може кождий дістати з доброї сталі фойси, сокири, серпи поодинокі або й тузінами. Кує вози, направляє ушкоджені й виконує взагалі всякі роботи, входячі в обсяг цього фаху. Робота совісна — ціни приступні.

Кождий Українець повинен се вже раз зрозуміти, щоб лиш своїх ремісників підпирати!

Theodor Savetchka
Prudentopolis Paraná

Позір Українці оселі Прудентопільської!

Заким маєте гадку іти в процес, або до суду то ветупіть, та порадьтеся п. В. Лопатюка.

Велкі записи, розписи, рекремента, щоб они були добрі, мусять бути добре зроблені. Зробити може найлучше, лиш свій чоловік.

Тому ідіть, предлоїть своєю українською мовою, а п. Василь Лопатюк залагодить добре, і тай тано.

Др. Мирослав Шеліговский

ЛІКАР І ОПЕРАТОР

CURITYBA

Rua S. Francisco № 25

Бувший асистент клінік європейських.

Лічить після найновішої системи. Виконує всякі операції хірургічні. Посторонних слабих приймає на ліченя і побут у своїй клініці. Лічить лучами «Roentgen». Посідає власну лабораторію до оглядин хемічних і мікроскопових, та всяких інших оглядин крові в слабостях внутренних. Порада устно і лисовно. — Мож розмовитись по українськи.

CONSULTORIO
CIRURGICO — MEDICO

Dr. José Mendes de Araújo

Бувший славний асистент великого шпиталю S-ta Casa da Gamboa, Maternidade e Polyclinica do Rio de Janeiro.

Лічить з великим успіхом слабости жіночі і дітей.

Dr. José Queiroz Guimarães

Бувший асистент великого шпиталю S-ta Casa da Gamboa, Maternidade e Polyclinica do Rio de Janeiro.

Лічить успішно слабости нервові, недуги жінки і дітей.

При ліченю нервових недуг

В. Кун і Син.

Іпіранга — Гважувіра — Парана

Поручаю мій склеп при фабриці каплянок, купую всякі провукта краєві, продаж гуртовна і деталічна.

W. Kuhn & Filho,

Guajuvira Paraná

ПЕРША УКРАЇНСЬКА МАЛЯРСЬКО-АРТИСТИЧНА РОБІТНЯ І ШКОЛА

С. ГОРБАЧА.

Виконуються артистично малювання

СКЛЕП
НИКИТИ ДОНЯКА
в місті Іраті

є званий усім, так в Іраті як і з подальших околиць зі свого великого склепу, який отворив ще в р. 1908 у великим мурованим домі враз з приютом для подорожуючих до Прудентополя і звідтам до Іраті. Кождий, хто заїде у його дім, знайде вигідну обслугову, як також зможе набути у склепі усе, що йому потрібне до ужитку домашнього і рільничого.

Купую герву-мате і інші продукти хліборобські.

В разі потреби винаймає власна фіра до Прудентополя і кольної Іраті.

Федір Шнайдер

— в Портон —

подає до відома пп. Кольоністів, що його

ФАБРИКА ОЛІЮ

купув насінє лєну і конопель, як також прядиво льняне і конопельне. Одно кильо насінє з лєну платить по 400 рейсів; насінє конопель по 500 рейсів. Прядиво чисте і кильо 1\$300 і більше.

Пишіть:

Theodor Schneider

Portão Paraná

Або через посередництво Григорія Тари — Портон.

Лічте з великим успіхом слабости жінок і дітей.

Dr. José Queiroz Guimarães

Бувший асистент великого шпиталю S-ta Casa da Gamboa, Maternidade e Polyclinica do Rio de Janeiro.

Лічить успішно слабости нервові, недуги жінки і дітей.

При ліченю недуг крови уживаєсь 914 і 606.

Ціни приступні. В заведеню візита коштує 5\$, в домі слабого 10\$.

Поза містом платиться від години.

GUARAPUAVA, Praça 7 de Setembro

BEVAM AS CERVEJAS
da

ATLANTICA

CAIXA
POSTAL
246.

TELEPHONE
454.

Atlantica Luzitana
Curilibana — Porter

ВЖЕ ПРОБУВАЛИСЬТЕ ПРОДУКТА ПИВОВАРНІ АТЛАНТИКИ Т. А. (ул. Ігвассу — Куритиба)???

ПИВА

ЯСНІ: Атлантика, Люзитана, Гамбург, Куритибана, Паранаенсе; ТЕМНІ: Мюнхен, Кульмбах, Демократа, Портер.

НАПИТКИ:

Атланта, Більц, Вода Столова, Женжібре; ГАЗОЗИ: з Цитрини, Абакаші, Мали, Помаранч, Содона воде.

Панове Хлібороби! Купуємо кожду скількість ячменю і платимо найлучші ціни! Роздаємо також насінє ячменю за контрактом і продаємо вибіране насінє ячменю.

Сухі дріжджі Атлантики є найлучші і економічні.

Одинокий склад нашої пивоварні у Прудентополи в домі п. М. Козловського.

ПЕРША УКРАЇНСЬКА МАЛЯРСЬКО-АРТИСТИЧНА РОБІТНЯ І ШКОЛА

С. ГОРБАЧА.

Виконуються артистично малярські роботи, як мальованне декорації домів, церков і образів нашого стилю і обряду та взагалі всякого рода роботи малярські.

S. HORVATICH

CURITYVA r Barão do Rio Branco 19
с. р. 187.

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП
КОСТЯ ОДРЕЦЬКОГО

В АНТОНІЮ РЕБОУСАС — ПАРАНА

Один з найбільших і найстарших склепів у цілім муніципії Іраті

Продаю товари різнородні — яких справді хто забажає — ФАЗЕНДА — ЗЕЛІЗО — ЗНАРЯДИ домашні, кухонні і усе, що потрібне до ужитку домашнього і рільничого.

Напитки різнородні. Скуповую герву. На складі КАВА — ЦУКОР — усі споживчі товари. Капелюхи — стрільні артикули — окраси зі золота як брошки, перстені, ланцюжки до годинників ітд. Чого Вам треба — купите і будете вдоволені.

Constantino Odreckyi
Antonio Rebouças Parana

НАЙБІЛЬШИЙ СКЛЕП
ВАСИЛЯ ВОИТОВИЧА
у Прудентополи

Містить усякі найпотрібніші знаряди господарські — рільничі, як також різного рода матерій, від найтанших до найдорожших: касеміри, чисто вовняні пали, готові убраня, коци, полотна, хустки, стязки, капелюхи солом'яні витки до шитя, вишиваня і ручних робіт, зимові шалі, перфуми, перфумоване мило, скло, начинє кухонне, залізо, машини до шитя, порох, шріт, фугети, славна паста «фаворіта», шпурівки, книжки, та прибори шкільні.

Напитки краєві і заграничні.

На складі завжди: хміль, олій до ф. рб., свічки стеаринові, а подостатком муки найліпших марок, соли меленої, грубої і рефінованої столової, нафта, тютюн, рис, цукор, фарина кукурузна і мандькова, фасоли, кава палеана і зернятам, чай з Індії.

Скуповую на більшу скалю герву і інші продукта кольонійні.

Wasilio Woitovycz
Prudentopolis Parana

гу, як також зможе набути у складі усе, що йому потрібне до ужитку домашнього і рільничого.

Купую герву-мате і інші продукта хліборобські.

В разі потреби винаймаєсь власна фіра до Прудентополи і кольонії Іраті.

і більше.

Пишіть:

Theodor Schneider
Parana

Portão

Або через посередництво Григорія Тандри — Портои.

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА
ОДРЕЦЬКИЙ — КОЗАКЕВИЧ
ІРАТІ — ПАРАНА

ПОРУЧАЄМО усім Українцям в Іраті і подальших околиць товари нашого склепу, який є завжди заосмотрений в різнородні фазенди, Seccos e Molhados, залізя, начинє кухонне і прочі знаряди рільничі.

СКУПОВУЄМО ГЕРВУ, ВІСК, МІД, і інші продукта кольонійальні.

Випродаж гуртовна і деталічна.

Для пп. Каросників кукурузи і січки не брак!

ODRECKYI & KOZAKEVYCH

Iraty — Адреса телеграфічна „Козак“ — Parana

Др. Александер Нікольський.

Славний спеціаліст з Європи, теперішній лікар при українськiм шпиталі в Прудентополи, поручає всім терплячим Українцям так мущинам, як і жінщинам свої успішні лікарські услуги.

Dr. ALEXANDRE NIKOLSKYI.

Prudentopolis — Parana.

Години урядові від 9 рано до 9 вечер; від 3 до 5 години пополудни в українськiм шпиталі. (Безплатно для бідних).

CASA „DNISTER“

**НАЙБІЛЬШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП В УНІЙОВ ДА ВІКТОРІЯ,
КУЧМИ І ДУНЦЯ.**

Маємо на складі різнородні товари, як: фазенда, армаріньо — начинє, кухонне, напитки краєві і заграничні, залізо і всякі продукта споживчі. Також виконуємо кравецьку роботу після замовлень.

ЦІНИ НАЙПРИСТУПНІЙШІ.

Українці! Попирайте завжди лиш своїх!

**CASA „DNISTER“
de Kutchma & Dunetz.**

Rua Visconde de Nacar — União da Victoria — Parana.

Печатня оо. Василян в Прудентополи.